

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Parnassusplein 5
2511 VX DEN HAAG
T 070 340 79 11
F 070 340 78 34
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk
101344-100233-VGP

Bijlagen
1

Uw brief
5 december 2011

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de datum
en het kenmerk van deze
brief.*

Datum 7 december 2011
Betreft Kamervragen

Geachte voorzitter,

Hierbij zend ik u de antwoorden op de vragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over mogelijkheden tot het verlagen van het aantal dierproeven 1 december 2011 (2011Z25117).

Hoogachtend,
de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers

Antwoorden op kamervragen van het Kamerlid Van Gerven (SP) over mogelijkheden tot het verlagen van het aantal dierproeven 1 december 2011 . (2011Z25117)

1

Wat vindt u van de kritiek van prof. Dr. H. Schellekens betreffende het gebrek aan voorspellend vermogen van testen op proefdieren en de huidige, verouderde methoden voor de ontwikkeling van alternatieven voor proefdieronderzoek? 1)

De voorspellende waarde van dierproeven is soms beperkt. We zien juist op dit gebied de uitdaging om proefdiervrije alternatieven te ontwikkelen, die een betere voorspellende waarde hebben voor de mens. Uitermate belangrijk hierbij is de vraag 'wat willen we precies weten op het gebied van gezondheid, ziekte en veiligheid', in dit geval de veiligheid van medicijnen. Dit is zowel een wetenschappelijk als een maatschappelijk vraagstuk en met het laatste ook een bestuurlijke uitdaging. De keuzes op dit vlak moeten leiden tot maatschappelijke en uiteindelijk ook internationale, regulatoire acceptatie. We willen immers het proefdiergebruik terugdringen en de veiligheid van geneesmiddelen borgen. Dierproeven worden vooralsnog noodzakelijk geacht om complexe maatschappelijk relevante vragen op dit gebied te beantwoorden. Dit blijkt althans uit uitgebreide consultaties van het wetenschappelijke veld.

2

Hoe staat u tegenover de nieuwe manier van risicobeoordeling die gericht is op de aandoeningen of gezondheidsschade bij de mens die men wil voorkomen, tegenover het verouderde kader waarin de werking van een stof in dieren, zoals bijvoorbeeld naar voren gebracht in het rapport 'Het proefdier voorbij' 2) en welke stappen neemt u om dit toe te passen en te bevorderen?

In brede kring wordt een nieuwe visie op 3V-alternatieven omarmd, waarbij één-op-één-ervanging niet langer aan de orde is. Het gaat tegenwoordig veel meer om de toepassing van een combinatie van de meest recent ontwikkelde testmethoden, op basis van een goed doordachte strategie. Een strategie die gebaseerd is op de cruciale vraag: 'wat willen we weten over de effecten van stoffen op de mens en het milieu en in welke mate is er eigenlijk sprake van blootstelling'? Proefdiervrije methoden maken van deze combinatie een steeds groter deel uit, mede doordat zij op welomschreven vragen een beter antwoord kunnen geven dan een klassieke dierproef. Niettemin zijn de experts van mening dat voor complexe vraagstukken nog steeds dierproeven nodig zijn. De relevantie van deze vraagstukken moet uit ethisch oogpunt uiteraard buitengewoon groot worden geacht. Voorafgaand aan het bepalen van de teststrategie vindt deze ethische afweging plaats. Aldus wordt naar de V van 'Vermijding' gestreefd en naar steeds verdere reductie van het proefdiergebruik.

Deze beweging wordt in bepaalde kringen ook wel 'paradigmashift' genoemd (zo ook in het rapport 'Het proefdier voorbij'). Ik draag hieraan bij met het Actieplan Dierproeven en Alternatieven 2011-2021 en met het programma 'Meer Kennis met Minder Dieren' van ZonMw, waaraan ook de gedachte van een paradigmashift ten grondslag ligt en waarin gewerkt wordt aan proefdiervrije technieken. Ook het beleidsondersteunend onderzoek bij het RIVM, TNO en het RIKILT is gericht op de vernieuwing van de risicobeoordeling in deze zin. Verder wordt de brug geslagen

in het innovatiecontract Topsector Life Sciences and Health. Ik hecht eraan de verwachtingen - ten aanzien van het reducerend effect op het proefdiergebruik op de korte termijn - op een realistisch niveau te brengen. De vernieuwing van de risicobeoordeling is een buitengewoon complex wetenschappelijk vraagstuk, waarvan dierexperimenteel onderzoek voorlopig deel zal blijven uitmaken. In dit opzicht zijn de V's van 'Vermindering' en 'Verfijning' onverminderd actueel.

3

Zijn er al proeftuinen gerealiseerd waar ondernemers, wetenschap en overheid zich volgens het concept van 'Het proefdier voorbij' richten op productontwikkeling van risicotesten die niet langer dierexperimenteel onderzoek nodig hebben?

Nee, er zijn nog geen proeftuinen gerealiseerd. Op dit moment zijn alle inspanningen gericht op de uitwerking van de innovatiecontracten. Hiervoor is een brede consultatie gaande. De invulling van de innovatiecontracten gaat vooraf aan de inrichting van de proeftuinen.

4

Welke maatschappelijke organisaties zijn betrokken bij de proeftuinen en het topsectorenbeleid?

Er zijn nog geen proeftuinen. Welke maatschappelijke organisaties bij de proeftuinen betrokken zijn, is daarom nog niet bekend. In het algemeen is bij het topsectorenbeleid met name sprake van betrokkenheid van het bedrijfsleven, van kennisinstellingen en van diverse koepelorganisaties, zoals bijv. koepels van (academische) ziekenhuizen en patiëntenorganisaties.

5

Kunt u deze vragen beantwoorden vóór het algemeen overleg over dierproeven op 8 december 2011?

Ja.